

DECIZIE nr. 105 din 3 martie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 212, art. 330-333, [art. 335-338¹ din Legea nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sănătății

EMITENT

• **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 273 din 23 aprilie 2015**

Data intrării în vigoare 23-04-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 212, art. 330-333, [art. 335-338¹ din Legea nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată de Dumitrina Păduraru în Dosarul nr. 2.247/103/2013 al Curții de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 822D/2014.

2. Dezbaterile au avut loc la data de 26 februarie 2015, în prezența reprezentantului autorului excepției, a consilierului juridic al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și a reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având în vedere cererea de amânare pentru depunerea de concluzii scrise formulată de reprezentantul autorului excepției, a amânat pronunțarea pentru data de 3 martie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 20 iunie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 2.247/103/2013, Curtea de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 212, art. 330-333, [art. 335-338¹ din Legea nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sănătății. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reclamanta Dumitrina Păduraru în cadrul unei cauze de contencios administrativ având ca obiect "acțiunea în constatare", formulată în temeiul [art. 8 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004](#), prin care a solicitat: a) să se constate că i s-a vătămat în mod grav dreptul la sănătate, la viața privată și libertatea de conștiință și la siguranța datelor personale prin întocmirea dosarului electronic și eliberarea rețetelor electronice începând cu data de 1 ianuarie 2013; b) să fie obligați pârâții să presteze asistență medicală fără ca asiguratul să dețină card de sănătate, fără să i se întocmească dosar electronic de sănătate și fără să i se elibereze rețete electronice, sub sancțiunea penalităților de întârziere; c) plata de daune materiale.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că prevederile de lege criticate sunt neconstituționale, deoarece "instituie o obligație fără nicio alternativă, de însușire a acestui tip de card de sănătate electronic și de punere în operă a dosarului electronic", încălcând astfel dispozițiile constituționale care apără și garantează libertatea de gândire și de conștiință, Declarația Universală a Drepturilor Omului, dar și art. 18 alin. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturi civile și politice. Libertatea de gândire, conștiință și religie include dreptul de a avea sau a adopta o religie sau o convingere la alegerea sa. Deja la nivel european, Marea Britanie a renunțat la documentele de identitate electronice, Consiliul Constituțional din Franța a pronunțat [Decizia nr. 652 din 22 martie 2012](#) privind neconstituționalitatea Legii referitoare la actele electronice de identitate, iar raportorul Parlamentului European Ole Sorensen a atras atenția că biometria și documentele electronice reprezintă un pas către stocarea centralizată și sistematică a datelor cu caracter personal, și că o astfel de bază de date ar afecta protecția drepturilor cetățenești, în special dreptul la viața privată. În România, societatea civilă este cvasiunanim împotriva actelor de identitate electronice, un număr de 46 de organizații nonguvernamentale sesizând Guvernul în legătură cu această problemă.

5. Totodată, susține că modalitatea concretă în care aceste servicii de comunicații electronice operează a fost lăsată în întregime la latitudinea producătorilor de softwear, iar modul de operare transformă aceste baze de date într-un sistem de tip deschis, care oferă unui număr nedeterminat de persoane nu numai informații legate de procedurile medicale aplicate, ci și ceea ce [Legea nr. 506/2004](#) privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice definește ca "date de localizare". Totodată, se stochează în mod nelimitat și pe durată nelimitată toate datele care identifică asiguratul, bolile de care suferă, tratamentele etc., ceea ce afectează dreptul la propria imagine și la demnitate, încălcându-se astfel dreptul la viață privată, prevăzut de art. 26 din Constituție și de art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest

sens invocă Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 16 decembrie 1992, pronunțată în Cauza Niemietz împotriva Germaniei.

6. De asemenea, autorul excepției susține că măsura stocării datelor cu caracter personal pe o perioadă nelimitată nu este necesară într-o societate democratică, încălcând astfel și art. 53 alin. (2) din Constituție, câtă vreme calitatea de asigurat, precum și dovada achitării contribuției la sistemul național de sănătate pot fi dovedite și prin formularul clasic al adeverinței de asigurat. La nivel european, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a declarat nevalidă Directiva "Big Brother", tocmai pentru lipsa de proporționalitate între măsurile de preluare și stocare a datelor cu caracter personal în sistemele informatice și scopul urmărit. Totodată, prin refuzul de a se presta asigurare medicală în lipsa unui card de sănătate se încalcă art. 44 alin. (1) din Constituție și dreptul la ocrotirea sănătății.

7. Curtea de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și-a exprimat opinia în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile de lege criticate nu stabilesc nicio obligație în sarcina individului de a adopta o anumită conduită cu privire la starea sănătății sale, care ar contraveni convingerilor sale religioase, ci instituie o îndatorire generală și neutră în vederea îndeplinirii obligației de rang constituțional a statului de a lua măsuri pentru asigurarea unei mai bune gestiuni a resurselor financiare alocate sistemului de sănătate, și ca o manifestare a caracterului de stat social al României.

8. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. Avocatul Poporului consideră că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, deoarece [Legea nr. 95/2006](#) instituie o regulă în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal a stocării datelor privind diagnostice și boli cronice în mod continuu, pe o perioadă de 5 ani de la data emiterii. Scopul avut în vedere de legiuitor este acela de control al corectitudinii efectuării serviciilor cerute a fi decontate, iar normele metodologice de aplicare a prevederilor criticate reglementează entitățile care au acces la informațiile de pe cardul de sănătate, acestea fiind transmise în circuit închis. În plus, sistemul introducerii cardurilor de sănătate are în vedere necesitatea furnizării de servicii medicale în concordanță cu nevoile reale ale comunității, și anume îmbunătățirea adresabilității și accesibilității serviciilor medicale. În final, arată că prevederile art. 44 alin. (1) din Constituție nu au incidență în cauza de față.

10. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse la dosar de Casa Națională de Asigurări de Sănătate, susținerile reprezentantului autorului excepției și ale consilierului juridic al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

11. Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 212, art. 330-333, [art. 335-338¹ din Legea nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial la României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare. Art. 212 prevede documentele prin care se atestă calitatea de asigurat, iar dispozițiile art. 330-333 și art. 335-338¹ fac parte din capitolul III "Cardul național de asigurări sociale de sănătate" din titlul IX "Cardul european și cardul național de asigurări sociale de sănătate" al [Legii nr. 95/2006](#).

13. Autorul excepției susține că aceste dispoziții contravin prevederilor constituționale ale art. 26 alin. (1) și (2) privind viața intimă, familială și privată, art. 29 alin. (2) privind libertatea conștiinței, art. 34 alin. (1) privind dreptul la ocrotirea sănătății, art. 44 alin. (1) privind dreptul de proprietate privată și art. 53 alin. (2) privind condițiile referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, precum și prevederilor art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la respectarea vieții private și de familie.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că dispozițiile de lege criticate, referitoare la cardul național de asigurări sociale de sănătate, au fost modificate, ulterior sesizării Curții Constituționale, prin [Ordonanța Guvernului nr. 11/2015](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial României, Partea I, nr. 84 din 30 ianuarie 2015, fără a păstra soluția legislativă criticată de autorul excepției, potrivit căreia nu există posibilitatea de a refuza cardul național de asigurări sociale de sănătate pentru motive de religie sau conștiință. Or, potrivit noului conținut normativ al [art. 212 alin. \(1\) din Legea nr. 95/2006](#), "Documentele prin care se atestă calitatea de asigurat sunt, după caz, adeverința de asigurat eliberată prin grija casei de asigurări la care este înscris asiguratul sau documentul rezultat prin accesarea de către furnizorii aflați în relații contractuale cu casele de asigurări de sănătate a instrumentului electronic pus la dispoziție de Casa Națională de Asigurări de Sănătate. După implementarea dispozițiilor din cuprinsul titlului IX, aceste documente justificative se înlocuiesc cu cardul național de asigurări sociale de sănătate, respectiv cu adeverința de asigurat cu o valabilitate de 3 luni, pentru persoanele care refuză în mod expres, din motive religioase sau de conștiință primirea cardului

național. [...] Totodată, potrivit [art. 330 alin. \(2\) teza a doua din Legea nr. 95/2006](#), astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța Guvernului nr. 11/2015](#), pentru persoanele care refuză în mod expres, din motive religioase sau de conștiință primirea cardului național pentru dovedirea calității de asigurat, se emite adeverința de asigurat cu o valabilitate de 3 luni, prevăzută la art. 319 lit. b¹), potrivit căruia aceasta este "documentul prin care se atestă calitatea de asigurat, cu o valabilitate de 3 luni de la data eliberării, pentru persoanele care refuză în mod expres, din motive religioase sau de conștiință primirea cardului național de asigurări sociale de sănătate, al cărei model este stabilit prin ordin al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate;". De asemenea, [art. 2 alin. \(1\) și \(2\) din Hotărârea Guvernului nr. 900/2012](#) pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la cardul național de asigurări sociale de sănătate din titlul IX "Cardul european și cardul național de asigurări sociale de sănătate" din [Legea nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 10 septembrie 2012, astfel cum a fost modificată prin [Hotărârea Guvernului nr. 49/2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 2 februarie 2015, prevede că, începând cu data de 1 februarie 2015, în sistemul de asigurări sociale de sănătate se utilizează cardul național de asigurări sociale de sănătate, iar până la data de 1 mai 2015, pentru dovedirea calității de asigurat pot fi utilizate și documentele prevăzute la [art. 212 alin. \(1\) din Legea nr. 95/2006](#). După expirarea acestui termen, persoanele care refuză în mod expres, din motive religioase sau de conștiință, primirea cardului național fac dovada calității de asigurat pe baza adeverinței de asigurat cu o valabilitate de 3 luni, eliberată la solicitarea asiguratului de către casa de asigurări de sănătate la care este luat în evidență.

15. Având în vedere acestea, deși dispozițiile de lege criticate au fost modificate ulterior sesizării, fără a mai prelua soluția legislativă criticată (potrivit căreia dovada calității de asigurat se putea face doar cu cardul național de asigurări sociale de sănătate, fără a se da posibilitatea refuzului acestuia, din motive religioase sau de conștiință), Curtea urmează a se pronunța asupra dispozițiilor art. 212, art. 330-333, [art. 335-338¹ din Legea nr. 95/2006](#), astfel cum au fost modificate prin [Ordonanța Guvernului nr. 11/2015](#), pentru că aceste dispoziții sunt aplicabile litigiului în cadrul căruia a fost invocată excepția de neconstituționalitate. Astfel, deși erau în vigoare încă de la adoptarea [Legii nr. 95/2006](#), dispozițiile de lege criticate, în forma anterioară modificărilor aduse prin [Ordonanța Guvernului nr. 11/2015](#) (referitoare la dovedirea calității de asigurat numai cu cardul național de asigurări sociale de sănătate), nu și-au produs efecte în ceea ce privește utilizarea acestui card, deoarece, potrivit art. 212 alin. (1) teza finală din lege, data de la care urmează a se utiliza cardul național de asigurări sociale de sănătate se stabilește prin hotărâre a Guvernului. Or, prin [Hotărârea Guvernului nr. 49/2015](#) s-a stabilit că începând cu 1 februarie 2015 se utilizează cardul național de asigurări sociale de sănătate.

16. Analizând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textele invocate din [Legea nr. 95/2006](#) sunt criticate deoarece nu prevăd o alternativă la cardul național de asigurări sociale de sănătate, în virtutea dreptului de opțiune al cetățenilor care refuză acest document, pe motive de conștiință sau religie, și întrucât "instituie o obligație fără nicio alternativă de însușire a acestui tip de card electronic de sănătate". Or, ulterior sesizării Curții Constituționale, textele de lege criticate au fost modificate în sensul celor susținute de autorul excepției, prin [Ordonanța Guvernului nr. 11/2015](#), legiuitorul stabilind că persoanele care refuză în mod expres, din motive religioase sau de conștiință, primirea cardului național fac dovada calității de asigurat cu adeverința de asigurat cu o valabilitate de 3 luni, prevăzută la art. 319 lit. b¹). Ținând cont de critica principală a autorului excepției referitoare la obligativitatea dovedirii calității de asigurat cu cardul național de asigurări sociale de sănătate, căreia i se subsumează și celelalte aspecte invocate în motivarea excepției, Curtea constată că, drept urmare a modificărilor legislative intervenite după sesizarea Curții Constituționale, critica aceasta a rămas fără obiect, iar excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

17. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 212, art. 330-333, [art. 335-338¹ din Legea nr. 95/2006](#) privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată de Dumitrina Păduraru în Dosarul nr. 2.247 /103/2013 al Curții de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Bacău - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 martie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Ioana Marilena Chiorean

C.T.C.E. Piatra Neamt